

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія суміжних видів мистецтва

Освітня програма – **Інструментально-
виконавське мистецтво**

Першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 025 Музичне мистецтво

галузі знань 02 Культура і мистецтво

Освітня кваліфікація: бакалавр музичного мистецтва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія суміжних видів мистецтва
Викладач	Нагорняк Христина Михайлівна
Контактний телефон викладача	523429
E-mail викладача	nagornyakkristina@yahoo.com
Формат дисципліни	Денна, заочна, дистанційна
Обсяг дисципліни	90, 3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=7166
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та на сайті дистанційного навчання
2. Анотація до курсу	
<p>«Історія суміжних видів мистецтв» як навчальна дисципліна покликана розширити світоглядні орієнтири, творчі здібності здобувачів вищої освіти та сприйняття усіх видів мистецтва.</p> <p>Дана дисципліна є «суміжною», тому у її змісті інтегруються музична, образотворча та мистецько-синтетична змістові лінії. Курс лекцій і практичних занять спрямований на глибше розуміння мистецтва та на поліхудожність, яка виступає інтегральним фактором мистецького пізнання.</p> <p>Проникнення у сутність культури і вміння аналізувати пам'ятки мистецтва, вивчення творчої спадщини відомих митців й народних майстрів, шкіл, осередків тощо забезпечує формування творчої свідомості здобувача вищої освіти.</p> <p>Психологічні особливості сприйняття мистецьких творів, природа творчості, чуттєві візуальні ознаки, пластичні засоби виразності, стилістичні особливості – це перелік тем, що розглядаються в лекційному матеріалі. Важливим доповненням до лекційної частини є ілюстративний ряд, який дає змогу здобувачам вищої освіти мати більш повне і точніше уявлення про мистецькі процеси.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою даного теоретичного курсу є вивчення та розуміння мистецьких явищ та процесів, глибше розуміння творів мистецтва, що дасть змогу сформуванню в здобувачів вищої освіти комплекс ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія суміжних видів мистецтва» є вивчення мистецьких пам'яток світового та українського мистецтва на різних історичних етапах, усвідомлення особливостей розвитку національного мистецтва в контексті світової та європейської культури.</p> <p>Основні цілі вивчення курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися в історичних етапах розвитку світового та українського мистецтва, естетичних пріоритетах, релігійних ідеалах; - знати послідовність основних історично-мистецьких стилів, - розуміти сюжетну основу та іконографічні особливості мистецьких творів; - володіти специфічними мистецькими термінами, необхідними для аналізу того чи іншого мистецького твору. 	
4. Результати навчання (компетентності)	

У результаті вивчення дисципліни «Історія суміжних видів мистецтва » у студентів мають бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК1 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК9 Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ФК6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК9 Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Програмні результати навчання:

ПРН4: аналізувати твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;

ПРН12: володіти термінологією мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;

ПРН15: демонструвати теоретичні, культурно-історичні знання з мистецтва.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
5	025 Музичне мистецтво	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Визначення мистецтва. Система мистецтв. Традиція. Поняття канону. Функції мистецтва. Поняття про	Лекція	№ 1,6,8 з базового списку л-ри	2 год		Згідно електронного розкладу занять

<p>стилі та жанри у мистецтві. Види мистецтв: архітектура, живопис, скульптура, графіка. Тема 2. Витоки давньоєгипетського мистецтва, періодизація. Релігійні уявлення єгиптян та їх вплив на мистецькі процеси. Пірамідальний комплекс в Гізі. Жінки-правительки (Хатшепсут, Ніфертіті, Клеопатра).</p>	Лекція	№ 1,2,6,12 з базового списку л-ри	2 год	10 б. Експрес тестування	Згідно електронного розкладу занять
<p>Тема 3. Мистецтво Античності (Греція, Рим). Давньогрецьке мистецтво періоду архаїки і ранньої класики. Античний вазопис. Архітектура Стародавньої Греції. Давньогрецький храм. Грецький театр. Ордерна система. Антична міфологія. Олімпійські ігри. Архітектура Риму. Колізей – головний амфітеатр.</p>	Лекція	№ 1,2, 6 з базового списку л-ри	2 год		Згідно електронного розкладу занять
<p>Тема 4. Роль християнства у формуванні художньої мови та основних типологічних</p>	Лекція	№ 6,12,14 з базового списку л-ри	2 год		Згідно електронного

<p>складових візантійського мистецтв. Іконографія. Типи богородичних ікон. Особливості мозаїчної та фрескової технік. Мистецтво Київської Русі. Тема 5. Середньовічне мистецтво Європи (Англія, Німеччина, Франція). Романське мистецтво XI – XII ст. Культова архітектура Німеччини, Франції та Італії XI – XII ст. Скульптурний декор романських соборів. Оборонна архітектура романського періоду. Готичний собор: конструктивні та художні особливості. Національні варіанти готичної архітектури. Синтез мистецтв у готичних культових спорудах, колірне вирішення готичних вітражів. Тема 6. Соціально-культурні передумови Ренесансу. Періодизація.</p>	<p>Лекція</p>	<p>№ 6,12,14,23 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>	<p>розкладу занять</p> <p>Згідно електронного розкладу занять</p>
	<p>Лекція</p>	<p>№ 12,14,16 з базового списку л-ри</p>		

<p>«Титани» епохи Відродження-Донателло, Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело. Мистецтво Відродження у Нідерландах 15-16 ст. Альбрехт Дюрер – видатний представник німецького Відродження. Тема 7. Стиль бароко в архітектурі та образотворчому мистецтві Італії. Архітектурні споруди та ансамблі К.Мадерни, Л.Берніні, Ф.Бороміні. Творчість Караваджо і його вплив на західно-європейський живопис XVII ст. Історичні передумови розквіту голландського мистецтва XVII ст. Жанрова специфіка голландського малярства. Виразальні засоби та змістова наповненість творів Рембрандта Хермеса ван Рейна. Творчість Пітера Пауля Рубенса та представників його школи.</p>	<p>Лекція</p>	<p>№ 12,16,17 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>		<p>Згідно електронного розкладу занять</p>
	<p>Практичні</p>	<p>№ 16,17,23 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>		<p>Згідно електронного розкладу занять</p>

<p>споруди оперних театрів Європи. Тема 10. Романтизм як один із провідних напрямів у європейському живописі. Творчість Т.Жеріко і Е.Делакруа. Творчість Ф.Гойї. Представники нім.романтизму.</p>	<p>Практичні</p>	<p>№ 16,17,23,33 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>	<p>10 б.</p>	<p>Згідно електронного розкладу занять</p>
<p>Творчість Шевченко – художник та мистецтво романтизму на Україні. Графічна спадщина художника.</p>	<p>Практична</p>	<p>№ 16,17,23,33 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>		<p>Згідно електронного розкладу занять</p>
<p>Тема 12. Стиль ампір в архітектурі та образотворчому мистецтві. Містобудівні ансамблі у стилі ампір у Франції (К. Леду, Ш.Парсьє, Ф.Фонтен). Стильові особливості живописних робіт Ж.-Л.Давіда, А. Гро..</p>	<p>Практична</p>	<p>№ 16,17,23,33 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>		<p>Згідно електронного розкладу занять</p>
<p>Тема 13. Реалізм та академізм у європейському мистецтві та їх представники. Барбизонська школа. Імпресіонізм та його представники у французькому живописі 1870-80 х рр. Творчість В.ван Гога,</p>	<p>Практична</p>	<p>№ 16,17,23,33 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>		<p>Згідно електронного розкладу занять</p>

<p>представника постімпресіонізму. у. Реферат по стилях та течіях ХХ ст. Тема 14. Стиль модерн у європейському мистецтві - ві кінця ХІХ – поч. ХХ ст. Творчість А.Мухи, Г.Клімта. Тема 15. Течії і напрямки ХХ ст. Фовізм (Анрі Матісс); Експресіонізм (Едвард Мунк); Кубізм (Пабло Пікассо); Футиризм (Джакомо Балла); Неопластицизм (Піт Мондріан); Сюрреалізм (Сальвадор Далі); Абстракціонізм (Василь Кандинський); Супрематизм (Казимир Малевич). Укладання словника мистецтвознавчих термінів.</p>			<p>2 год</p> <p>2 год</p>	<p>10 б.</p> <p>20 б.</p>	<p>Згідно електронного розкладу занять</p> <p>Згідно електронного розкладу занять</p>
---	--	--	---------------------------	---------------------------	---

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Поточне оцінювання II семестр				Підсумковий тест (залік)	Сума
	Т2	Т9	Т13	Словник		
	10	10	10	20	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмової роботи	Чіткість, конкретність відповідей на поставлені завдання, системність, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильне використання джерельної бази		
Семінарські заняття	Вміння підготувати доповідь та проект за вказаною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, вміння робити аналітичні висновки, аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у формулюванні думок так і відповідність ілюстративного ряду.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність практичних робіт, доповідей на семінарських заняттях та виконання тестів		
7. Політика курсу			
<p>Здатність аналізувати праці українських та світових дослідників мистецтва задля розуміння сутності мистецьких процесів та явищ сучасності з метою створення якісних практичних проектів та теоретичних наукових робіт у галузі мистецтва.</p> <p>Політика курсу передбачає засвоєння матеріалу з даної дисципліни, що дасть змогу уникнути академічної недобросовісності, зокрема плагіату при виконанні практичних завдань. Також зрозуміти, вникнути і проаналізувати ключові моменти, для ефективного виконання практичних завдань та правильного ведення словника мистецтвознавчих термінів.</p>			
8. Рекомендована література			
<p>Базова</p> <p>1. Арган Дж.К. История итальянского искусства / Дж. К. Арган перевод с итал. – М.: Радуга, 1990. – Т.1. – 319 с.</p>			

2. Арган Дж.К. История итальянского искусства / Дж. К. Арган перевод с итал. – М.: Радуга, 1990. – Т.2. – 239 с.
3. Аридзали-Клементель П. Версаль. В 2-х томах / П. Аридзали-Клементель. – М.: Арт – Родник, 2010. – 748 с.
4. Арсланов В.Г. История западного искусства XX века / В.Г. Арсланов. – М.: АкадемПроект, 2003. – 768 с.
5. Бартенева И.А.. Очерки истории архитектурных стилей / И.А. Бартенева, В.Н. Батажкова – М.: Изобразительное искусство, 1983. – 257с.
6. Болтон Р. Живопись. От первобытного искусства до XXI века / Р.Болтон. – перевод с англ. Миронова Н. – М.: ЭКСМО, 2007. – 320 с.
7. Вег Я. Немецкая станковая живопись XVI века / Я. Вег – Будапешт: Издательство «Корвина», 1972. – 49с.
8. Виппер Б.Р. Введение в историческое изучения искусства / Б.Р. Виппер. – М.: ООО «Издательство В. Шевчук», 2004. – 368 с.
9. Вольф Норберт. Романтизм / Норберт Вольф. – М.: Арт – Родник, 2010. – 192 с.
10. Всеобщая история архитектуры. Архитектура Западной Европы XV-XVI веков. Эпоха Возрождения / под ред. Колли Н.Д. – М.: Искусство, 1967. – Т.5. – 659с.
11. Всеобщая история искусств. Искусство эпохи Возрождения / под ред. Колпинского Ю.Д., Ротенберга Е.И. – М.: Искусство, 1967. – Т.3. – 530с.
12. Гнедич П.П. История искусств с древнейших времен / П.П. Гнедич. – М.: Летопись, 2000. – 479 с.
13. Гнедич П.П. История искусств: Живопись. Скульптура / П.П. Гнедич. – М.: ЭКСМО, 2010. – 544 с.
14. Гомбрих Е. История искусства / Е. Гомбрих. – М.: АСТ, 1998. – 688 с.
15. Даркевич В.П. Пути средневековых мастеров / В.П. Даркевич – М.: Наука, 1972. – 191 с.
16. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств / Н.А. Дмитриева. – М.: Искусство, 1987. – Вып. 1. – 318 с.
17. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств / Н.А. Дмитриева. – М.: Искусство, 1989. – Вып. 2. – 318 с.
18. История зарубежного искусства / под ред. Кузьминой М.Т., Мальцевой Н.Л. – М.: Изобразительное искусство, 1980. – 472с.
19. Любимов Л.Д. Искусство древнего мира / Л.Д. Любимов. – М.: Просвещение, 1980. – 320 с.
20. Любимов Л. Искусство Западной Европы: Средние века. Возрождение в Италии / Л. Любимов. – М.: Просвещение, 1982. – 320с.
21. Матье М.Э. Искусство древнего Египта / М.Э.Матье. – М.: Искусство, 1961. – 591 с.
22. Мосин И.Г. Мировое искусство: Мастера итальянского Возрождения / И.Г. Мосин. – СПб: ООО «СЗКЭО "Кристалл"», 2006. – 224с.
23. Мутер Рихард. Мировая живопись. Всеобщая история изобразительного искусства / Рихард Мутер. – М.: ЭКСМО, 2011. – 960 с.
24. Ормистон Р. Альфонс Муха. Лучшие произведения / Р. Ормистон. – М.: Арт – Родник, 2010. – 192 с.
25. Первобытное искусство / отв. ред. Р.С. Василевский. – Новосибирск: Наука, 1971. – 203 с.

26. Рычкова Ю.В. Энциклопедия модернизма / Ю.В. Рычкова. – М.: ЭКСМО – Пресс, 2002. – 240 с.
27. Роздольская Вера. Европейское искусство XIX века. Классицизм, романтизм / Вера Роздольская. – М.: Азбука – классика, 2009. – 368 с.
28. Сиблер Майкл. Римское искусство / Майкл Сиблер. – М.: Арт – Родник, 2008. – 96 с.
29. Сиблер Майкл. Искусство Древней Греции / Майкл Сиблер. – М.: Арт – Родник, 2007. – 96 с.
30. Степанов Александр. Искусство эпохи Возрождение. Италия. XVI век / Александр Степанов. – М.: Азбука, 2007. – 640 с.
31. Флиттнер Н.Д. Культура и искусство Двуречья и соседних стран / Н.Д. Флиттнер. – Л.: Искусство, 1958. – 284 с.
32. Холл Д. Словарь сюжетов и символов в искусстве / Д. Холл. – М.: Крон-Пресс, 1999. – 656 с.
33. Крвавич Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. – В 3-х т./ Д.Крвавич, В.Овсійчук, С.Черепанова. – Львів: , 2003, 2004. – Т.2, Т. 3.

Додаткова література

1. Античность как тип культуры / отв. ред. А.Ф. Лосев. – М.: Наука, 1988. – 335 с.
2. Білецький П.О. Рафаель / П.О. Білецький. – К.: Мистецтво, 1990. – 111 с.
3. Бердяев Н.А. Кризис искусства / Н.А. Бердяев. – М.: СП Интерпринт, 1990. – 48 с.
4. Быт и история в античности / отв.ред. Г.С. Кнабе. – М.: Наука, 1988. – 271 с.
5. Камминг Р. Великие художники / Р. Камминг. – Белгород: «Клуб семейного досуга», 2008. – 112 с.
6. Квеннелл М. Первобытные люди. Быт, религия, культура / М. Квеннелл. Ч. Квеннелл. – перевод с англ. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2005. – 238 с.
7. Керам К. Боги, гробницы, учёные: Роман археологии / К. Керам. – перевод с нем. – М.: ИИЛ, 1963. – 399 с.
8. Кидсон К. История английской архитектуры / К. Кидсон и др. – пер. Игоревского Л.А. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2003. – 382 с.
9. Лазарев В.Н. Леонардо да Винчи / В.Н. Лазарев. – М.: Изд. акад. наук СССР, 1952. – 110 с.
10. Левек П. Эллинистический мир / П. Левек. – пер. с фр. – М.: Гл. ред. вост. лит., 1989. – 252 с.
11. Леонардо да Винчи. Гениальный художник и ученый / под ред. Скляр С.С. – Белгород: «Клуб семейного досуга», 2008. – 143 с.
12. Мосин И.Г. Мировое искусство: Мастера итальянского Возрождения / И.Г. Мосин. – СПб: ООО «СЗКЭО "Кристалл"», 2006. – 224 с.
13. Модернизм: Анализ основных направлений / под ред. В.В. Вансалова. – М.: Искусство, 1987. – 302 с.
14. Рафаэль и его время / под ред. Чиколини Л.С. – М.: Наука, 1986. – 255 с.
15. Ротенберг Е.И. Микеланджело / Е.И. Ротенберг. – М.: Искусство, 1964. – 183 с.
16. Шлюмберже Д. Эллинизированный Восток: Греческое искусство и его наследники в несредиземноморской Азии / Д. Шлюмберже. – перевод с фр. – М.: Искусство, 1985. – 206 с.
17. Шуази О. Всеобщая история архитектуры / О. Шуази. – перевод Курдюкова Н.С., Денисова Е.Г./ . – М.: Эксмо, 2008. – 774 с.

Література в електронному доступі

1. http://stud.com.ua/13552/kulturologiya/istoriya_mistetstv
2. http://pidruchniki.com/75202/kulturologiya/istoriya_mistetstv
3. http://www.knigka.org.ua/2007/10/29/osnovy_istorii_iskusstv.html
4. <http://77.121.11.9/bitstream/PoltNTU/1053/1/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2.pdf>
5. https://royallib.com/book/gombrih_ernst/istoriya_iskusstva.html
6. https://royallib.com/book/dvorgak_maks/istoriya_iskusstva_kak_istoriya_duha.html
7. https://royallib.com/read/gote_teofil/moda_kak_iskusstvo.html#0
8. https://royallib.com/book/fedorov_nikolay/iskusstvo_ego_smysl_i_znachenie.html

Викладач

Нагорняк Х.М.